

Wskazówki dla rodziców do pracy z dzieckiem z trudnościami

w czytaniu i pisaniu:

Najlepiej prowadzona terapia w szkole nie przyniesie pożądanych efektów, jeśli nie będą jej wspierali rodzice. Dlatego zalecana jest systematyczność i cierpliwość w pracy, która pomoże w przezwyciężaniu trudności szkolnych.

Poniżej prezentujemy przykładowe ćwiczenia, które można wykorzystywać przy organizowaniu w domu zajęć dziecku przejawiającemu specyficzne trudności w nauce czytania i pisania.

1. W celu usprawniania percepcji słuchowej:

- w zabawie, wspólnie z dzieckiem rozpoznawanie i naśladowanie głosów i dźwięków z najbliższego otoczenia (zwierząt, ptaków, pojazdów itp.);
- rozróżnianie słuchowe głosu lub tonów w zależności od siły (mocniejsze – słabsze);
- rozpoznawanie i różnicowanie:
 - odgłosów kroków różnych osób;
 - dźwięków przesypywanych różnych przedmiotów (np. ryż, guziki, gwoździe) do naczyń wykonanych z różnych materiałów (szkło, drewno, papier);
 - dźwięków wydawanych przez różne przedmioty (np. papier, klucze) lub po uderzeniu w różne przedmioty (np. naczynia).
- odtwarzanie struktur dźwiękowych na podstawie układów przestrzennych
 - *Ćwiczenie Guzikowe nutki*: w odstępach w jakich dziecko usłyszy dźwięk (np. wyklaskiwany lub wystukiwany) układu guziki (np. 2 guziki - przerwa - 1 guzik - przerwa - 2 guziki). Liczba uderzeń powinna być zgodna z liczbą guzików, zaś odległość między guzikami odtwarzana jest przerwami czasowymi przy wystukiwaniu.
 - *Ćwiczenie Abecadło*: Dorosły mówi samogłoski, potem spółgłoski i prosi, by dziecko powiedziało jakiś wyraz na daną głoskę np.: s. *Alternatywa*: Dorosły wypowiada wyraz, a dziecko podaje jaką głoskę słyszy na początku wyrazu.

- *Ćwiczenie Obrazkowe poszukiwania*: Rodzic poleca dziecku wyszukanie na ilustracji elementów przedstawiających przedmioty rozpoczynające się określoną głoską np. e, k, p.
- *Ćwiczenie Zabawne zdania*: Dorosły wypowiada dwa zdania, dziecko porównuje je pod względem długości.
- *Ćwiczenie Podobne pary*: Rodzic czyta wyrazy np. biurko – piórko, prosi, aby dziecko klasnęło lub podskoczyło, gdy słyszy „p”, a nic nie robiło gdy słyszy „b”.
- *Ćwiczenie Tajemnicze słowo*: Rodzic mówi słowa artykułując każdą głoskę osobno, zachowując dłuższe przerwy np.: a – p - a - r – a - t. Dziecko zgaduje jaki wyraz rodzic wypowiedział.
- *Ćwiczenie Poszukiwanie sylab*: Dziecko otrzymuje krótki tekst do czytania, pod którym wypisane są sylaby. Po przeczytaniu tekstu dziecko odnajduje je w czytance i podkreśla.
- *Ćwiczenie Wstawianie ściany*: Rodzic wypowiada „zlepione” zdanie np. "Dziś ranopadałśnieg". Dziecko powoli wypowiada zdanie wyodrębniając kolejne wyrazy: "Dziś rano padał śnieg".

2. W celu usprawniania percepcji i pamięci wzrokowej:

- *Ćwiczenia architektoniczne* Układanie patyczków, klocków wg wzoru.
- *Ćwiczenia obrazkowe* np. pociętych fotografii z gazet itp - dobieranie brakujących części do obrazków, ciekawą alternatywą jest również ćwiczenie w wyszukiwaniu różnic i podobieństw między obrazkami, wyszukiwanie podobnych przedmiotów na dwóch różnych obrazkach
- *Ćwiczenia pamięciowe* Zapamiętanie jak największej ilości przedmiotów, osób pokazanych na obrazkach. Dziecko udziela odpowiedzi na pytania związane z obrazkami np. Czy na zdjęciu był kotek? itd.
- *Labirynty graficzne* - poszukiwanie drogi.
- *Figury geometryczne* Segregowanie figur wg. określonych cech np. barwy, formy.
- *Ćwiczenia manipulacyjne* Lepienie z modeliny, gliny, plasteliny lub wyginanie liter z drutu, pisanie palcem po piasku, kaszy itp.

- *Ćwiczenia literowe* Dziecko wyszukuje w tekście tylko te wyrazy, w których występuje np. litera „j”; Dziecko wyszukuje i skreśla określone litery w tekście.
- *Ćwiczenia pamięciowe* Rodzic układa przed dzieckiem różne przedmioty, a następnie przykrywa je i chowa. Dziecko podaje ich nazwy w kolejności w jakiej były eksponowane.
- Do ćwiczeń percepcji wzrokowej służą również takie gry jak: Memory, czy Figurlandia.

3. W celu usprawniania motoryki - sprawności manualnej:

- *Ćwiczenia ręki:*
 - Malowanie na plecach innej osoby lub w powietrzu ruchem ręki form kolistych, kwadratowych, trójkątnych itp., potem rysowanie po tablicy i malowanie na kartkach;
 - Labirynty;
 - Zagadki rysunkowe – łączenie punktów;
 - Owijanie skakanki wokół dłoni, kręcenie skakanką;
 - Naśladowanie ruchów gry na pianinie, skrzypcach, flecie;
 - Ugniatanie (w kulki) i darcie papieru;
 - Nawlekanie koralików, wydzieranki, wyginanie kształtów z miękkiego drutu, składanki z papieru (np. popularne samoloty);
 - Kreślenie szlaczków;
 - Obrysowanie, zakolorowywanie i wycinanie figur geometrycznych;
 - Dyktanda graficzne;
 - Wycinanie liter;
- *Ćwiczenia ręki i całego ciała:*
 - Zabawa w naśladowaniu przylotu i odlotu bocianów, zwierząt, drzewo na wietrze, obrotów kół lokomotywy;
 - Naśladowanie ruchów przedstawiających lot małego ptaszka, malowanie ścian, wkręcenie śruby;

4. W celu usprawniania czytania:

- Najważniejsza w usprawnianiu czytania jest systematyczność. Dziecko powinno czytać codziennie, początkowo głośno przy pomocy i pod kontrolą rodziców, później samodzielnie.
- Dzieciom, które mają trudności z analizą i syntezą wyrazów warto przygotować teksty, w których sylaby są oznaczone kolorami np.: Maja lubi soki. Kolory służą unikaniu głośkowania w celu scalania wyrazów i zdań. Dziecko powinno czytać teksty sylabami, a potem całościowo, zawsze kilkakrotnie, aż do uzyskania płynności.
- Bardzo dobre efekty daje także tzw. „czytanie we dwoje”. Dorosły czyta tekst powoli razem z dzieckiem tak, aby nie dzielić wyrazów lecz odczytywać je w całości. W miarę ćwiczeń głos dorosłego będzie zanikał.

Opracowała Justyna Kliś

